

ФОРМУВАННЯ СТРУКТУРНОЇ МОДЕЛІ ЗБАЛАНСОВАНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНУ

Н.О. Байстрюченко, к.е.н., ст. викладач

Сумський державний університет, м. Суми

Забезпечення регіонального розвитку в умовах дії на соціально-економічні процеси погано прогнозованих зовнішніх і внутрішніх чинників, викликаних наслідками світової фінансової кризи, обумовлює кардинальний перегляд шляхів досягнення стратегічних цілей. На передній план виходить задача забезпечення стійкості як окремих підприємств, галузей, так і територіальних адміністративних одиниць. Зміна зовнішніх і внутрішніх складових при збереженні здатності утримувати якісні параметри і можливості реалізації наявного потенціалу, складають стійкий розвиток економіки регіону.

В умовах скорочення фінансових ресурсів, викликаного падінням виробництва, зменшенням податкових надходжень, ослабленням інвестиційної активності держави і приватних бізнес-структур, регіональні органи влади вимушені звертатися до пошуку алгоритмів забезпечення стійкого розвитку, однією з умов досягнення якого є поєднання економічних і організаційно-управлінських методів, здатних в сукупності максимально врахувати можливі ризики і визначати шляхи досягнення цільових регіональних програм.

Одним з напрямів досягнення стійкого економічного розвитку регіону є формування цілісної моделі, що дозволяє оцінювати кількісні і якісні показники державного регулювання, метою якого є зростання соціально-економічних параметрів, поліпшення демографічних і екологічних показників, підвищення якості життя населення регіону, ефективності управління галузей виробництва і соціальної сфери, інфраструктура, зниження рівня криміногенності тощо.

Вагомий вклад у вирішення досліджуваної проблеми внесли такі відомі вчені як О.І. Амоша, В.М. Геєць, В.В. Дорофійенко, В.П. Семиноженко, В.П. Соловійов, Л.І. Федулова та інші. Однак не зважаючи на значну теоретичну базу, налагодження у регіонах ефективних інноваційних процесів відбувається доволі повільно. Аналіз існуючих проблем вказує на необхідність поглиблення наукових досліджень.

В даній роботі нами розроблена структурна модель регіону, яка має максимально точно відображати специфіку території та напрямки збалансованого розвитку регіону.

У Стратегії економічного і соціального розвитку України до 2015 рр. «Шляхом європейської інтеграції» наголошується, що в країні необхідно реалізувати стратегію випереджаючого розвитку, яка могла б гарантувати щорічні темпи зростання ВВП на 6–7% і як мінімум подвоєння в певний період об'ємів виробництва, що забезпечить значне підвищення рівня життя населення.

Посилаючись на світовий досвід, відзначимо, що подібний темп зростання є реальним лише на основі збалансованої моделі економічного розвитку, інтенсивного технічного і технологічного оновлення виробництва. Тому основою стратегічного курсу і базовим принципом повинна стати реалізація державної політики, направлена на впровадження моделі структурної перебудови економіки.

У більшості країн світу з цією метою перш за все формується сприятливе внутрішнє і зовнішнє середовище, створюються нові економічні механізми, організаційні структури, розробляються моделі розвитку різних регіонів. В зв'язку з цим, виникає об'єктивна необхідність розробки проекту модернізації економіки України, основу якого повинні складати положення, що відображають пріоритетні напрями соціально економічного розвитку її регіонів відповідно до національних пріоритетів і регіональних детермінантів. Таким чином, збалансований розвиток регіонів, повинен бути орієнтований на розробку і впровадження принципово нових технологій виробництва, які дозволяють виробляти конкурентоздатну продукцію, що, як відомо, визначає можливість ефективного соціально економічного і інформаційно-технологічного розвитку.

В цілому, реалізація збалансованої моделі розвитку економіки України повинна передбачати формування науково-технічного потенціалу нового формату, що можливе при вдосконаленні форм підготовки наукових кадрів і розширенні сфер реалізації науково-технічних розробок.

Для побудови структурної моделі економічного розвитку нами прийнятий процесний підхід, який передбачає використання при описі системи не функціональних одиниць, об'єктів чи підсистем, а процеси, що в ній протікають. Загальний вигляд пропонованого підходу представлений на рис. 1.

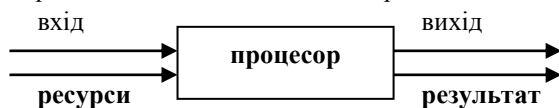

Рисунок 1 – Модель процесного підходу

Розроблення структурної моделі регіонального розвитку має ґрунтуватися на двох основних ознаках: направленість підприємств регіону на виробництво деякого конкретного виду кінцевої продукції. В такому разі центральним блоком моделі стає процес виробництва продукту в рамках окремого регіону. Іншою ознакою має бути наявність виробничого ланцюга, який забезпечує стійкість системи загалом.

Таким чином, розроблена структурна модель може бути представлена наступним чином (рис. 2).

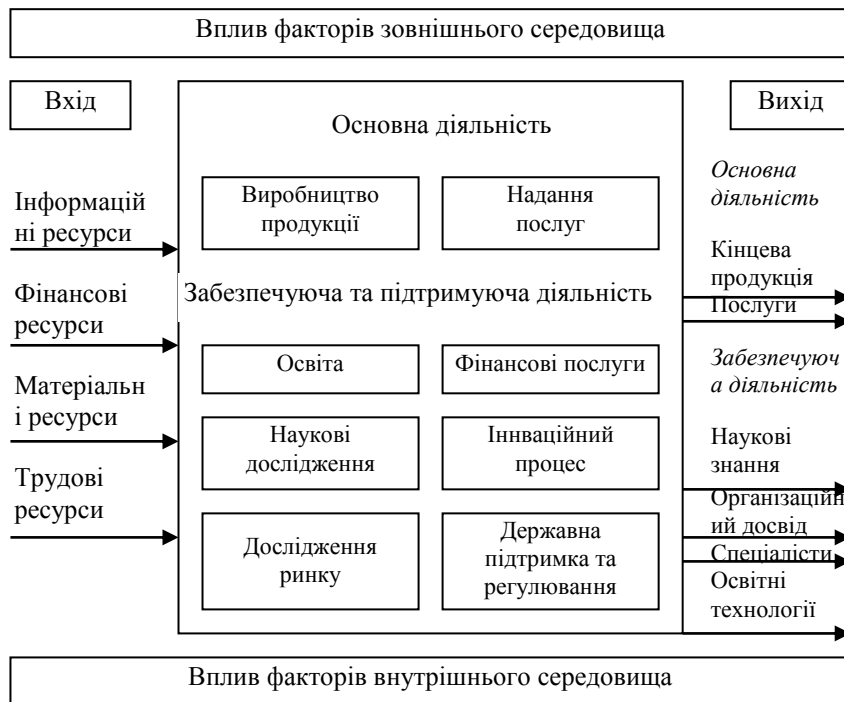

Рисунок 2 – Структурна модель розвитку регіону